

Post-trade made easy

Valtiovarainministeriö

Viite: VM 139:00/2014

Helsinki, 19.1.2016

Euroclear Finlandin lausunto rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmän muistiosta

Euroclear Finland Oy (jäljempänä "Euroclear Finland") kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmämuistiosta ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

1. Rahanpesulainsäädännön soveltaminen arvopaperikeskukseen

Työryhmämuistiossa (s. 96) ehdotetaan, että *"Arvopaperikeskus ja pörssi, joiden toimilupaviranomainen on valtiovarainministeriö, eivät kuuluisi lain soveltamisalan piiriin, koska niiden toimintaa koskevassa EU-lainsäädännössä ei säädetä rahanpesulainsäädännön soveltamisesta niiden toimintaan."*

Muutos olisi otettava huomioon myös ehdotetun rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (jäljempänä "uusi rahanpesulaki") soveltamisalaa koskevan 1 luvun 2 §:n sanamuodossa:

"Tätä lakia sovelletaan:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun:

a) toimilupavaltavottavaan lukuun ottamatta mainitun momentin 6 kohdassa tarkoitettua pörssiä, 7 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä ja sen perustamaa selvitysrahastoa, 8 kohdassa tarkoitettua arvopaperikeskusta ja sen perustamaa

kirjausrahastoa ja 11 kohdassa tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä;

[...]

3) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (749/2012) tarkoitettuun tilinhoitajaan ja tilinhoitajan oikeudet saaneen ulkomaisen yhteisön Suomessa sijaitsevaan toimipisteeseen—~~sekä selvitysyhteisöön;~~”

Lisäksi arvopaperikeskuksen velvollisuudesta tuntea asiakkaansa säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (749/2012, jäljempänä ”AOJSL”) 8 luvun 4 §:ssä, johon tulisi tehdä vastaavat muutokset:

~~”Arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajan~~ sekä ~~niiden sen~~ konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnettava asiakkaansa. Tilinhoitajan ja ~~arvopaperikeskuksen sekä niiden sen~~ konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on lisäksi tunnistettava asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja ja se, joka toimii asiakkaan lukuun, sekä tarvittaessa todennettava tämän henkilöllisyys. Tässä momentissa säädettyä velvollisuutta täytettäessä voidaan hyödyntää 2 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä.

Tilinhoitajalla ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella ~~sekä arvopaperikeskuksella~~ on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.

Asiakkaan tuntemisesta säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).”

2. Rahanpesulainsäädännön soveltaminen hallintarekisteröinnin hoitajaan

Uuden rahanpesulain soveltamisalaan ehdotetaan uutta poikkeusta 1 luvun 3 §:n 2 momentissa:

"Tätä lakia ei sovelleta, kun henkilö on merkitty osakasluetteloon osakkeenomistajan sijaan, jos yhtiön arvopaperi on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 2 §:ssä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla."

Säännöksen yksityiskohtaisten perusteluiden (s. 100) mukaan säännös vastaa neljännen rahanpesudirektiivin¹ 3 artiklan 6 kohdan e alakohtaa, jollaista ei kuitenkaan ole neljännessä rahanpesudirektiivissä. Säännöksen sanamuoto ja perustelut jättävät hieman epäselväksi, miten ja keneen poikkeusta sovellettaisiin käytännössä.

AOJSL 8 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan hallintarekisteröinnin hoitajana voi toimia kaupintatilin tilinhaltija taikka arvopaperikeskus, tilinhoitaja tai muu arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n 3 momentissa tarkoitettu yhteisö, joka voi saada oikeuden toimia omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana. Arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 5 a §:n 3 momentin mukaan omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitaja. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna, AOJSL 2 luvun 17 §:ssä tarkoitettua ulkomaisen yhteistyötahon taikka sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Käytännössä tahot, jotka voivat toimia hallintarekisteröinnin hoitajana ovat siis finanssialan toimijoita, joilla on velvollisuus tuntea asiakkaansa. Vaikuttaisiko ehdotettu poikkeus esimerkiksi näiden toimijoiden velvollisuuksiin?

¹ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta.

3. Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa Tomi Immonen (tomi.immonen@euroclear.eu, +358 50 542 0299).

Kunnioitavasti,

Euroclear Finland Oy

Hanna Vainio
Toimitusjohtaja

Kati Honkajuuri-Kokkonen
Lakiasiaainjohtaja